

novonordiskfonden

2015

FAKTA OG RESULTATER

INDHOLD

Kort om Novo Nordisk Fonden	3	DEL 2: RESULTATER	
Koncernens organisation	4	Novo Nordisk Fonden:	
Novo Nordisk Fond Koncernens governance	5	Økonomiske resultater og uddelinger	48
Novo Nordisk Fondens strategiske mål	6	Formueforhold	48
Bevilget støtte inden for de fire uddelingskategorier og formål	10	Højdepunkter og finansielle Resultater i Novo Gruppen	50
		Novo A/S	50
		Novo Nordisk A/S	52
		Novozymes A/S	53
		NNIT A/S	54
DEL 1: UDDELINGER		DEL 3: KONCERNEN OG SAMFUNDET	
Højdepunkter for årets uddelinger	8	Kort om Novo Nordisk Fond Koncernen og samfundet	56
Uddelinger baseret på opslag i åben konkurrence	13		
Ansøgninger og uddelinger til projekter og stipendier i 2015 via komitéer og udvalg	15		
Hæderspriser mv.	21		
Strategiske bevillinger: Forskningscentre og enkeltsatsninger	28		
The Novo Nordisk Foundation Center for Protein Research	30		
The Novo Nordisk Foundation Center for Basic Metabolic Research	30		
The Novo Nordisk Foundation Section for Basic Stem Cell Biology	31		
The Novo Nordisk Foundation Center for Biosustainability	31		
Den Nationale Biobank	32		
Copenhagen Bioscience Conferences	33		
Uddelinger til Steno Diabeter Center	38		
Uddelinger til humanitære og sociale formål	40		
Personalia: bestyrelse, komitéer, udvalg, SDC og sekretariat	41		
Komiteer og udvalg	41		
Fondsbestyrelse og fondssekretariat	43		
God Fondsledelse	46		

Novo Nordisk Fonden er en uafhængig dansk erhvervsdrivende fond, hvis historie strækker sig tilbage til 1922, hvor Nobelpristager, professor August Krogh af Insulinkomiteen i Toronto fik rettighederne til at producere insulin i Skandinavien. Fondens vision er at yde et betydende bidrag til forskning og udvikling, som forbedrer menneskers helbred og velfærd. Novo Nordisk Fonden har følgende vedtægtsbestemte hovedformål:

1: at udgøre et stabilt fundament for den erhvervmæssige og forskningsmæssige virksomhed, som drives

- ▶ af Novo Nordisk A/S, der er beskæftiget med forskning i, udvikling, produktion og salg af farmaka og relaterede produkter og ydelser,
- ▶ af Novozymes A/S, der er beskæftiget med at drive forskning, udvikling, produktion af og handel med biologiske løsninger,
- ▶ og af andre fremtidige aktie- eller anpartselskaber, hvori fondens datterselskab, Novo A/S, måtte besidde en væsentlig ejerandel, eller over hvilket Novo A/S gennem fuldmagt eller på anden vis måtte udøve væsentlig indflydelse,

2: at yde støtte dels til fysiologisk, endokrinologisk og metabolisk forskning, dels til anden lægevidenskabelig forskning,

3: at bidrage til opretholdelsen og driften af Novo Nordisk A/S' forskningshospitalsvirksomhed, og i øvrigt

4: at yde støtte til andre videnskabelige og til humanitære og sociale formål.

På det erhvervmæssige område er det fondens ambition, at virksomhederne i Novo Gruppen positionerer sig som internationalt anerkendte og betydende aktører samt skaber fornyelse og forretningsresultater i verdensklasse. Det skal ske gennem forskningsbaserede produkter og ydelser, der forbedrer bekæmpelse af sygdom og understøtter bæredygtig anvendelse af naturens ressourcer.

På det uddelingsmæssige område stræber fonden efter at benytte sin uafhængighed og fleksibilitet til at fremme offentlig forskning i verdensklasse ved universiteter, hospitaler og andre non-profit videninstitutioner i Danmark og det øvrige Norden. Fonden ønsker at bidrage til, at regionen udvikles og anerkendes som et internationalt sundhedsvidenskabeligt og bioteknologisk kraftcenter. Det er fondens opfattelse, at forskning i verdensklasse bedst sker via langsigtet støtte til udvikling af kundskabsmiljøer.

ORGANISATION AF NOVO NORDISK FOND KONCERNEN

Novo Nordisk Fonden og virksomhederne i Novo Gruppen udgør til sammen Novo Nordisk Fond Koncernen.

Novo Nordisk Fonden er en dansk erhvervsdrivende fond med to overordnede formål:

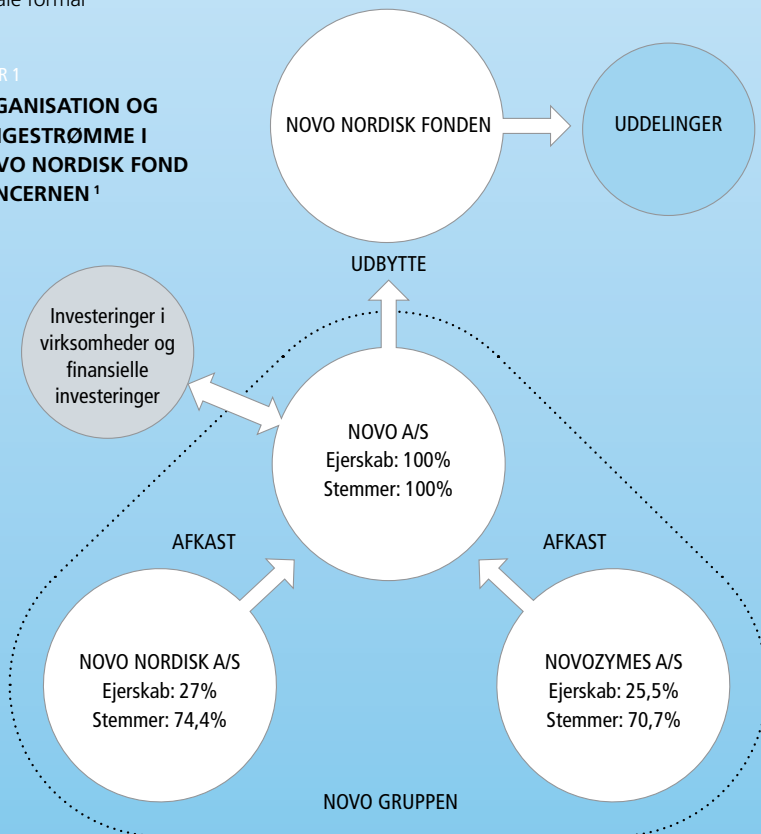
- ▶ at udgøre et stabilt fundament for den erhvervs-mæssige og forskningsmæssige virksomhed, som drives af selskaberne i Novo Gruppen, og
- ▶ at yde støtte til videnskabelige, humanitære og sociale formål

Fonden finansierer sine uddelinger gennem indtægter, som primært består af udbytte fra sit helejede datterselskab Novo A/S. Novo's indtægter hidrører fra:

- ▶ Udbytte fra Novo Gruppens selskaber
- ▶ Udbytte og afkast fra virksomhedsinvesteringer
- ▶ Udbytte og afkast af finansielle investeringer

FIGUR 1

ORGANISATION OG PENGESTRØMME I NOVO NORDISK FOND KONCERNEN¹

¹ NNIT A/S blev børsnoteret 6. marts 2015 i forbindelse med Novo Nordisk A/S' salg af aktier i NNIT A/S. NNIT A/S blev samtidig selvstændigt medlem af Novo Gruppen. NNIT blev i 2015 udskilt fra Novo Nordisk A/S og børsnoteret. Ved udgangen af 2015 besad Novo A/S 25,5% af aktiekapitalen i NNIT A/S og Novo Nordisk A/S 25,5%.

Novo Nordisk Fonden er underlagt Erhvervsfundsloven, hvorfor Erhvervsstyrelsen fører tilsyn med fonden, ligesom fonden følger anbefalingerne fra Komitéen for god Fondsledelse. Yderligere informationer kan findes på fondens hjemmeside www.novonordiskfonden.dk.

Organisatorisk er erhvervs- og uddelingsaktiviteterne adskilt:

- ▶ Novo Nordisk Fonden varetager uddelingerne, og i den forbindelse fastlægger fondsbestyrelsen uddelingsstrategien, ligesom fondsbestyrelsen beslutter uddelingerne.
- ▶ De erhvervsdrivende aktiviteter varetages af Novo A/S inden for de overordnede rammer og inden for den overordnede finansielle strategi, som er fastlagt af fondsbestyrelsen, som også har fastlagt Chartret for Novo Gruppen. Gennem sit ejerskab af Novo A/S godkender fondsbestyrelsen Novo A/S' årsrapport og Novo A/S' bestyrelsesmedlemmer.

Novo Nordisk Fonden finansierer sine uddelinger gennem indtægter, som primært består af udbytte fra Novo A/S. Det påhviler fondsbestyrelsen gennem passende henlæggelser, herunder eventuelt i Novo A/S, at sikre en rimelig konsolidering. Dette er med henblik på at kunne deltage i fremtidige kapitaludvidelser i Novo Nordisk A/S, Novozymes A/S, NNIT A/S eller andre selskaber, hvori Novo A/S har en væsentlig ejendel, såfremt det skønnes nødvendigt.

Fondsbestyrelsen vedtog i 2013 en strategi for uddelingerne (2014-18) og i 2015 en finansiel strategi for fonden. Fondens strategiske mål for sit virke blev implementeret i 2014.

FONDENS STRATEGISKE MÅL

SAMFUNDSMÅL:

Med Danmark som fondens omdrejningspunkt er fokus rettet mod:

- ▶ At fremme forskning og innovation i verdensklasse inden for lægevidenskab, bioteknologi og naturvidenskab samt bidrage til at skabe et uddannelsessystem i verdensklasse.
- ▶ At støtte udviklingen af et vidensbaseret samfund, der bidrager til langsigtet økonomisk aktivitet og jobskabelse for at forbedre sundhed og velfærd.

KOMMERCIELLE MÅL:

- ▶ At være en stærk ejer af virksomhederne i Novo Gruppen.
- ▶ At skabe attraktivt afkast til fonden fra dens finansielle investeringsportefølje.
- ▶ At investere med det primære mål at fremme viden og forskning i verdensklasse.

MÅL FOR UDDELINGER:

- ▶ At styrke den biomedicinske og bioteknologiske forskning inden for udvalgte områder.
- ▶ At anspre til tværdisciplinaritet.
- ▶ At fremme individuel videnskabelig excellence.
- ▶ At fremme opfindsomhed, inspiration og viden inden for videnskab og teknologi.
- ▶ At bygge bro mellem videnskabelige opdagelser og kommerciel anvendelse.
- ▶ At opnå social og humanitær effekt.

“Fonden støtter fri og uafhængig forskning af højeste kvalitet og i særdeleshed ved universiteter og hospitaler. Ejerskabet til forskningsresultaterne tilfalder forskerne og de offentlige videninstitutioner, hvor forskerne er ansat. Desuden støtter fonden innovation, uddannelse og videnformidling.

Med fondens erhvervsvirksomhed og uddelingsaktiviteter ønsker vi at bidrage til et videnbaseret samfund, hvor forskning og udvikling inden for sundhedsvidenskab, bioteknologi og naturvidenskab i Danmark og det øvrige Norden styrkes til gavn for menneskers sundhed og velfærd samt for værdiskabelsen i regionen.”

HØJDEPUNKTER FOR ÅRETS UDDELINGER

Fonden modtog i 2015 1.892 ansøgninger, og der blev givet 291 bevillinger i 2015.

Fondsbestyrelsen har to principper at uddele støtte på. Det ene er at uddele støtte i åben konkurrence.

Det andet er, at fondsbestyrelsen proaktivt kan igangsætte eller støtte enkeltinitiativer uden opslag. Det er fondsbestyrelsen, der fastlægger uddelingskategorier, virkemidler, budget og tematiske områder. I sin administration opdeler fonden ansøgninger og bevillinger på fire kategorier og formål:

- ▶ **Forsknings- og innovationsbevillinger uddelt efter opslag i åben konkurrence inden for fysiologisk, endokrinologisk, metabolisk og anden lægevidenskabelig forskning samt andre videnskabelige formål (bioteknologi, innovation og kunsthistorie):** Fonden modtog og behandlede 1.343 forskningsansøgninger i uddelingskategorien "forsknings- og innovationsbevillinger". Der var 37% fra kvinder og 63% fra mænd. 254 modtog efter ekspertbedømmelse en bevilling. Det svarer til knap 19% af ansøgerne. 36% af bevillingsmodtagerne var kvinder, og 64% var mænd. Der blev i alt uddelt DKK 609,9 mio.
- ▶ **Strategiske bevillinger: Forskningscentre og enkeltsatsninger (forskning, uddannelse, formidling m.v.):** Fonden modtog 69 ansøgninger, og heraf blev der givet 17 projektbevillinger. Desuden uddelte fonden fire uddannelsespriser. Fonden har i 2015 modtaget 346 ansøgninger fra forskere om deltagelse i Copenhagen Bioscience Conferences, hvoraf 252 ansøgere blev godkendt til deltagelse. Nye bevillinger udgjorde i alt DKK 432,3 mio.

► **Steno Diabetes Center:** Fonden støtter Novo Nordisk A/S' forskningshospital, Steno Diabetes Center (SDC) samt udviklingsomkostninger i relation til det nye SDC Copenhagen i Region Hovedstaden. Der blev i alt bevilget DKK 109,6 mio.

► **Humanitære og sociale formål:** Fonden modtog og behandlede 47 ansøgninger fra organisationer til humanitære og sociale formål og 83 ansøgninger fra enkeltpersoner til forskellige formål. Der blev til 14 organisationer uddelt 15 bevillinger, som har til hensigt at forbedre sundhed og velfærd. Disse udgjorde i 2015 DKK 7 mio., som gik til internationale humanitære og nationale sociale hjælpeorganisationer.

Omkostningsprocenten til administration af bevillingerne (brutto) i 2015 udgjorde henholdsvis 8,6% i forhold til det udbetalte beløb og 6,7% i forhold til det uddelte bruttobeløb. De tilsvarende tal for 2014 var henholdsvis 7,2% og 5,4%. Omkostningsprocenten for 2015 inkluderer bl.a. løn til ansatte, ombygning af fondens domicil, møbler, husleje, konsulentbistand, rejseudgifter og honorarer til komitede-lemmer og bestyrelsesmedlemmer. Omkostningsprocenten indeholder også en serviceaftale med Novo A/S, som blandt andet leverer service til fonden f.s.v.a. regnskab, jura, HR, IT, finansielle aktiviteter og aktiviteter inden for pre-seed programmet.

For yderligere oplysninger henvises til fondens hjemmeside www.novonordiskfonden.dk, hvor legatarfortegnelsen for 2015 er at finde tillige med de forudgående år.

BEVILGET STØTTE INDEN FOR DE FIRE UDDELINGSKATEGORIER OG FORMÅL

1. Forsknings- og innovationsbevillinger efter opslag i åben konkurrence inden for fysiologisk, endokrinologisk, metabolisk og anden lægevidenskabelig forskning samt andre videnskabelige formål (bioteknologi, innovation samt kunsthistorie)

Forskningsprojektstøtte/programmer

Challenge program	DKK 120,0 mio.
Endokrinologisk forskning, Norden	DKK 74,5 mio.
Interdisciplinary Synergy Program	DKK 60,0 mio.
Læge- og naturvidenskabelig forskning i Danmark	DKK 60,0 mio.
Bioteknologibaseret syntese og produktionsforskning	DKK 25,0 mio.
Sygeplejeforskning.....	DKK 1,5 mio.
Kunsthistorisk forskning.....	DKK 1,0 mio.
	DKK 342,0 mio.

Stipendier

Laureates, Research Grants.....	DKK 80,0 mio.
Young Investigator Award	DKK 40,0 mio.
Hallas Møller stipendium	DKK 22,0 mio.
Kliniske forskerstipendier	DKK 20,0 mio.
Postdoc-stipendier til forskning i udlandet	DKK 14,8 mio.
Excellensprojekt.....	DKK 20,0 mio.
Visiting Scholar Stipendier ved Stanford Bio-X.....	DKK 7,8 mio.
Mads Øvlisen stipendier – (post.doc og ph.d.-stipendier)	DKK 6,6 mio.
Bioteknologibaseret syntese og produktionsforskning (post.doc).....	DKK 8,16 mio.
Skolarstipendier	DKK 3,75 mio.
Postdoc- og ph.d.-stipendier, sygeplejeforskning.....	DKK 3,0 mio.
Postdoc-stipendier, almen medicin	DKK 1,5 mio.
	DKK 227,6 mio.

Innovationsuddelinger:

Pre-seed Grants	DKK 15,5 mio.
Exploratory pre-seed grants	DKK 9,6 mio.
	DKK 25,1 mio.

Symposier

Novo Nordisk Foundation symposier.....	DKK 0,57 mio.
Novo Nordisk Pris Symposium, Novozymes Pris Symposium mv.	DKK 0,6 mio.

DKK 1,17 mio.

Pre-seed uddelinger

Pre-seed grants	DKK 17,5 mio.
Exploratory pre-seed grants.....	DKK 9,7 mio.

DKK 27,2 mio.

Priser

EASD-NNF Diabetes Prize for Excellence inkl. omkostninger.....	DKK 7,0 mio.
Novo Nordisk Prisen.....	DKK 3,0 mio.
Novozymes Prisen.....	DKK 3,0 mio.
Bodil Schmidt Nielsen Distinguished Mentor and Scientist Award	DKK 0,35 mio.
Jacobæus Prisen	DKK 0,1 mio.
The August Krogh Distinguished Lectureship	DKK 0,35 mio.
Hagedorn Prisen	DKK 0,25 mio.

DKK 14,0 mio.

Forsknings- og innovationsbevillinger, i alt DKK 609,9 mio.

2. Strategiske bevillinger: Forskningscentre og enkeltstatsninger (forskning, uddannelse, formidling mv.)

Forskningscentre:

Novo Nordisk Foundation Section for Basic Stem Cell Biology (BasicStem).....	DKK 235 mio.
Immunometabolism Initiative.....	DKK 82 mio.
Clinical Proteomics ved NNF Centre for Protein Research	DKK 60 mio.
Copenhagen Bioscience Conferences.....	DKK 6,5 mio

Enkeltstatsninger (forskning, uddannelse, formidling mv.):

Pharmacovigilance (professorship and master education).....	DKK 10,0 mio.
Science Talent Academy.....	DKK 9,0 mio.
ATV's Science and Engineering Project.....	DKK 5,0 mio.
Nobel Laureate Lectures	DKK 3,0 mio.
Novo Nordisk Fondens Gymnasielærerpris	DKK 0,5 mio.
Novo Nordisk Fondens Naturfaglærerpris.....	DKK 0,5 mio.
Seminarer, konferencer, konkurrencer mv. (inkl. Niels Bohr	
Archive Seminar, ISSCR 2015, iGEM DTU 2015, EUSO 2017, CaPRI konference)	DKK 1,05 mio.
Internationalt mentornetværk (innovation).....	DKK 19,75 mio

Strategiske bevillinger, i alt..... DKK 432,3 mio.

3. Steno Diabetes Center

Hospitalsdrift og udvikling	DKK 29,0 mio.
REACH-projekt	DKK 18,7 mio.
STAR-projekt	DKK 11,9 mio.
Steno Health Promotion Research	DKK 10,0 mio.
Steno Diabetes Center Copenhagen	DKK 40,0 mio.

Steno Diabetes Center bevillinger, i alt..... DKK 109,6 mio.

4. Humanitære og sociale formål

Dansk Røde Kors	DKK 2,0 mio.
UNICEF Danmark	DKK 1,0 mio.
Red Barnet.....	DKK 0,5 mio.
Folkekirken Nødhjælp.....	DKK 0,5 mio.
Børns Vilkår	DKK 0,5 mio.
Dansk Flygtningehjælp.....	DKK 0,5 mio.
BØRNEfonden.....	DKK 0,37 mio.
Soldaterlegatet	DKK 0,35 mio.
SOS Børnebyerne	DKK 0,3 mio.
Maternity Foundation	DKK 0,3 mio.
Psykiatrifonden	DKK 0,3 mio.
Center for Voldtægtsofre.....	DKK 0,2 mio.
Aktion Børnehjælp	DKK 0,1 mio.
Tandsundhed Uden Grænser	DKK 0,09 mio.

Humanitære og sociale formål, i alt **DKK 7,0 mio.**

I alt bevilget støtte i året (bruttobevilling)..... DKK 1.158,8 mio.

Reguleringer til bevilget støtte..... DKK - 131,7 mio.

I alt bevilget støtte i året (nettobevilling) **DKK 1027,1 Mio.**

UDELINGER BASERET PÅ OPSLAG I ÅBEN KONKURRENCE

Novo Nordisk Fonden bevilger årligt midler til en lang række forskningsaktiviteter: projekter, stipendier, forskningslederprogrammer, hæderspriser og symposier. Bevillingerne uddeles via fondens 13 særligt nedsatte videnskabelige komiteer og udvalg, der i 2015 omfattede godt 50 fagekspertes på højt internationalt niveau.

Fonden støtter forskning og innovation i åben konkurrence på basis af ansøgninger indsendt efter opslag. Uddelingerne sker ved, at Fondsbestyrelsen har nedsat en række faglige komiteer og udvalg, valgt komite- og udvalgsmedlemmerne, fastsat forretningsordenerne for disse, fastlagt specifikke virkemidler og godkendt årlige budgetter for de enkelte virkemidler. Komiteerne og udvalgene udmønter inden for disse rammer de uddelinger, som bestyrelsen har besluttet. Ved fagfællebedømmelsen sikres, at støtten uddeles til de projekter, der er af højeste kvalitet og med mest potentiale, og til de mest kvalificerede ansøgere inden for det pågældende forskningsfelt. Rammer for komiteerne/udvalgene fastlægges årligt i mandatbreve fra fondsbestyrelsen til hver komite/udvalg samt i en uddybende mandatskrivelse fra fondsbestyrelsen til hver komiteformand.

Komiteerne og udvalgene samt de øvrige eksterne internationale eksperter fungerer også som fondens vindue til forskningsmiljøerne. Bedømmerne er anerkendte og aktive forskere, eksperter på deres områder og har et værdifuldt overblik over forskningsfeltet, ofte suppleret med erfaringer fra medlemskab af forskningsråd/udvalg og akademiske bedømmelsesudvalg. Dermed har bedømmerne stærke forudsætninger for at bedømme de indkomne ansøgninger og udvælge de bedste projekter, som skal tildeles støtte.

Fonden har formuleret retningslinjer for habilitet, der skal sikre en uvildig bedømmelse af alle ansøgninger. Disse findes på hjemmesiden: www.novonordiskfonden.dk

Fondens primære støtteområde er den sundhedsvidenskabelige/lægevidenskabelige forskning. De to ældste og største komiteer udmønter midler inden for dette område. Læge- og Naturvidenskabelig Komite udmønter projektmidler og stipendier til biomedicinsk grundforskning og klinisk forskning i Danmark. Nordisk Forskningskomite udmønter midler til forskningsprojekter og stipendier inden for endokrinologi, metabolisme og fysiologi i Norden.

Fondens øvrige ekspertudvalg udmønter midler til forskning inden for biomedicin og bioteknologi, innovation, sygeplejeforskning, almen medicinsk forskning samt forskning i kunsthistorie og kunst.

Valgperioden for komiteer og udvalg er fra 2015 og fremadrettet fastsat til fire år med mulighed for to års forlængelse eller 5 år med mulighed for 5 års forlængelse afhængig af komite/udvalg. Medlemmer kan genvælges en enkelt gang og udtræder i det år, de fylder 70. Fondens bestyrelse udpeger komited medlemmerne og godkender forretningsordener for komiteerne.

De internationale bedømmere, som fonden gør brug af, enten enkeltvis eller i paneler/udvalg, fungerer som ad hoc eksperter og afbeskikkes, når bedømmelsesarbejdet er udført.

ANSØGNINGER OG UDDELINGER TIL PROJEKTER OG STIPENDIER I 2015 VIA KOMITÉER OG UDVALG

NORDISK FORSKNINGSKOMITE (1926)

Komiteen udmønter projektmidler og stipendier efter ansøgning til grundvidenskabelig og klinisk forskning inden for endokrinologi, metabolisme og fysiologi ved universiteter og hospitaler og private non-profit forskningsinstitutioner i de nordiske lande. Fonden har støttet disse områder i Norden i knapt 90 år. De senere år er bevillingerne udbygget kraftigt.

Projektstøtte 2015

I 2015 indkom i alt 302 ansøgninger om projektstøtte. Der blev givet i alt 62 bevillinger, hvoraf 10 bevillinger var treårige, 10 bevillinger var toårige og 42 bevillinger var etårige.

I alt blev uddelt DKK 64,5 mio.

Excellensprojekt for yngre forskere inden for endokrinologi

Til excellensprojekter for yngre forskere inden for endokrinologi, metabolisme og fysiologi, modtog fonden 42 ansøgninger, hvoraf fire ansøgere modtog en bevilling på hver DKK 5 mio.

I alt blev uddelt DKK 20 mio.

Advanced Grant

Komiteen kan udtage årets bedste projektan søgning med henblik på at tildele ansøgeren et "Advanced Grant". Forudsætningen for at få tildelt et "Advanced Grant" er, at forskningsprojektet er af højeste internationale kvalitet, og at forskeren er en etableret forsker på højt internationalt niveau. Der uddeltes i 2015 en femårig bevilling på DKK 10 mio. (DKK 2 mio. om året i fem år).

I alt blev uddelt DKK 10 mio.

ANSØGNINGER OG UDELINGER TIL PROJEKTER OG STIPENDIER I 2015 VIA KOMITÉER OG UDVALG

LÆGE- OG NATURVIDENSKABELIG KOMITE (1959)

Komiteen udmønter årligt projektmidler efter ansøgning til læge- og naturvidenskabelig forskning i Danmark.

Projektstøtte i 2015

Der indkom 303 ansøgninger. 50 bevillinger blev uddelt til otte etårige, 29 toårige og 13 treårige projektbevillinger.

I alt blev uddelt DKK 50 mio.

Kliniske Forskerstipendier

Fonden modtog 22 ansøgninger, og uddelte fire stipendier på hver DKK 5 mio. (DKK 1 mio. per år i fem år).

I alt blev uddelt DKK 20 mio.

Hallas-Møller Stipendium

Der indkom 39 ansøgninger, og uddeltes to stipendier på hver fem år (2,5 år med mulighed for forlængelse i 2,5 år).

I alt blev uddelt DKK 22 mio.

Postdoc-stipendier til forskning i udlandet

Der indkom 12 ansøgninger, og uddeltes fire stipendier på hver op til DKK 4 mio. over fire år.

I alt blev uddelt DKK 14,8 mio.

Skolarstipendier/forskningsår

Der indkom 163 ansøgninger, og uddeltes 29 stipendier på op til DKK 150.000 af op til ét års varighed.

I alt blev uddelt DKK 3,75 mio.

Tandemprogrammet

I 2015 var opslået et tandemprogram til understøttelse af basale og kliniske forskerhold, der arbejder sammen om translationelle projekter. Der indkom 36 ansøgninger, og uddeltes en bevilling på DKK 10 mio. over tre år til én ansøger, der stod i spidsen for forskerholdet.

I alt blev uddelt DKK 10 mio.

UDVALG FOR ALMEN MEDICINSK FORSKNING (2002)

Udvalget for Almen Medicinsk Forskning udmønter postdoc-stipendier inden for almen medicin i Danmark. Fokus er på behandling, forebyggelse, grundforskning eller organisation inden for fagområdet. Det vægtes at støtte forskning, hvis resultater kan få betydning for forebyggelse, diagnostik eller behandling i almen praksis.

Postdoc-stipendier

I 2015 modtog fonden fem ansøgninger og uddelte ét toårigt postdoc-stipendium på DKK 1 mio. og ét toårigt postdoc-stipendium på deltid på DKK 0,5 mio.

I alt blev uddelt DKK 1,5 mio.

UDVALG FOR SYGEPLEJEFORSKNING (1996)

Udvalget for Sygeplejeforskning udmønter projektmidler og støtte til samfinansierede ph.d.- og postdoc-stipendier til forskning inden for sygepleje i Danmark.

Projektstøtte og stipendier

I 2015 modtog fonden 70 ansøgninger og uddelte otte bevillinger til forskningsprojekter i klinisk sygepleje, tre samfinansierede postdoc-stipendier samt tre samfinansierede ph.d.-stipendier. Bevillingsbeløbet var fordelt med DKK 1,5 mio. til hver af de tre kategorier.

I alt blev uddelt DKK 4,5 mio.

NOVO NORDISK FOUNDATION SYMPOSIA (2015)

Novo Nordisk Foundation Symposia er en ny bevillingstype, som gives til afholdelse af et symposium. Der kan søges op til DKK 0,15 mio. Fonden kan supplere med yderligere DKK 0,17 mio. til afholdelse af et internationalt symposium.

Symposier

I 2015 modtog fonden fire symposieansøgninger, og der blev givet fire bevillinger til symposier på hhv. DKK 0,13 mio., DKK 0,14 mio., DKK 0,149 mio. og DKK 0,15 mio.

I alt blev uddelt DKK 0,569 mio.

ANSØGNINGER OG UDDELINGER TIL PROJEKTER OG STIPENDIER I 2015 VIA KOMITÉER OG UDVALG

BEDØMMELSESDUDVALGET FOR MADSS ØVLISEN KUNSTSTIPENDIER (2006)

Bedømmelsesudvalget for Mads Øvlisen Kunststipendier udmønter ph.d.- og postdoc-stipendier inden for kunsthistorie, kunst og kuratering til forskere tilknyttet et dansk universitet.

Ph.d.- og Postdoc-stipendier

Der indkom 13 ansøgninger til det kunsthistoriske ph.d.-stipendium i "kunst efter 1900" og 15 ansøgninger til det praksisbase-

rede ph.d.-stipendium i kuratering. Der blev uddelt i alt to stipendier på DKK 3 mio. over tre år.

Der var også opslået tre toårige postdoc-stipendier inden for kunsthistorisk forskning, praksisbaseret kunst samt kunst og biovidenskab. Der kom henholdsvis 11, fem og fire ansøgninger til de tre områder, og der uddeltes i alt tre stipendier på hver DKK 1,2 mio.

I alt blev uddelt DKK 6,6 mio.

UDVALG FOR KUNSTHISTORISK FORSKNING (1979)

Udvalget for kunsthistorisk forskning støtter projekter inden for kunsthistorisk forskning og projekter, der kan bidrage til at udvikle kunsthistorisk forskning. Forskningen skal fortrinsvis udføres i Danmark.

Projektstøtte

Fonden modtog i alt 19 ansøgninger, og syv projekter fik tildelt støtte.

I alt blev uddelt DKK 1 mio.

UDVALGET FOR EXPLORATORY PRE-SEED GRANTS (2011)

Novo Nordisk Fonden har et exploratory pre-seed grants-program i samarbejde med Novo Seeds under Novo A/S. Programmet er rettet mod forskningsmiljøer i Norden. Det er et initiativ, som skal accelerere den tidlige kommercialisering af anvendelsesorienterede forskningsfund og ideer inden for biomedicin og bioteknologi med potentiale til at kunne ud-

vikles til nye diagnostiske metoder, behandlinger, hjælpemidler og teknologier.

Projektstøtte

I 2015 indkom 121 ansøgninger, heraf tre ansøgninger om ekstrabevillinger. Der uddeltes 18 bevillinger og tre tillægsbevillinger.

I alt blev uddelt DKK 9,6 mio. DKK, heraf DKK 0,6 mio. i tillægsbevillinger til tre projekter.

NOVO NORDISK FONDENS OG NOVO A/S' PRE-SEED-PROGRAM (2007)

Fonden støtter i samarbejde med Novo Seeds udvikling af nordiske life-science-forskningsfund med kommercielt potentiale. Støtten gives uden modkrav. Pre-seed-programmet yder tillige støtte til ledelses- og strategiudvikling i de udvalgte projekter.

Pre-seed grants

I 2015 uddelte fonden i alt seks pre-seed-bevillinger på mellem DKK 2,4 mio. og DKK 2,5 mio. samt én grant-udvidelse på DKK 0,5 mio.

I alt blev uddelt DKK 15,5 mio.

UDVALG FOR FORSKNING I BIO-TEKNOLOGIBASERET SYNTSE OG PRODUKTION (2012)

Der støttes projekter i Danmark inden for både grundforskning og anvendt forskning relateret til bioteknologibaseret syntese og produktion, hvis overordnede formål er at skabe produkter ved anvendelse af forbedrede og mere bæredygtige metoder. Projekter skal inkludere brug af bioteknologi, men kan derudover benytte andre discipliner relateret til ingeniørfaget og naturvidenskab.

Projektstøtte

Der indkom 39 ansøgninger om støtte og uddeltes 10 treårige bevillinger på mellem DKK 1,95 mio. og DKK 2,8 mio.

I alt blev uddelt DKK 25 mio.

Postdoc-stipendier

I 2015 modtog fonden 36 ansøgninger og uddelte to treårige postdoc-stipendier samlet på DKK 4,97 mio. og to toårige postdoc-stipendier samlet på DKK 3,19 mio.

I alt blev uddelt DKK 8,16 mio.

UDVALG FOR NOVO NORDISK FONDENS INTERDISCIPLINARY SYNERGY PROGRAMME (2014)

Novo Nordisk Foundation Interdisciplinary Synergy Programme er etableret for en fem-årig periode (2014 til 2018). Formålet er at udforske en medicinsk eller bioteknologisk problemstilling ud fra en tværdisciplinær tilgang. Hver bevilling er treårig med en bevillingsramme på op til DKK 15 mio. (op til DKK

5 mio. årligt), og der uddeles op til fire bevillinger årligt.

Interdisciplinary Synergy grants

Der indkom 90 interessetilkendegivelser i fase 1. Otte gik videre til fase 2, hvoraf fire blev tildelt støtte.

I alt blev uddelt DKK 60 mio.

ANSØGNINGER OG UDDELINGER TIL PROJEKTER OG STIPENDIER I 2015 VIA KOMITÉER OG UDVALG

UDVALG FOR NOVO NORDISK FOUNDATION LAUREATE RESEARCH GRANTS (2012)

Laureate Grants er på DKK 40 mio. over syv år og uddeles inden for biomedicin og bioteknologi. De er målrettet etablerede internationale topforskere, der ønsker at etablere deres forskningsgruppe og udføre visionær forskning i Danmark.

Novo Nordisk Fonden har i 2015 introduceret programmet NNF Young Investigator Award, der yder individuelle bevillinger på DKK 20 mio. over syv år for at tiltrække talentfulde yngre forskere til Danmark.

Foundation Laureate Research Grants

I 2015 indkom 11 interessetilkendegivelser til Laureate Research Grants, fire gik videre til fase 2, hvoraf to blev tildelt bevillingen.

I alt blev uddelt DKK 80 mio.

Novo Nordisk Foundation Young Investigator Award (stipendier)

I 2015 indkom 18 ansøgninger til NNF Young Investigator Award, hvoraf to blev tildelt bevilling.

I alt blev uddelt DKK 40 mio.

NOVO NORDISK FOUNDATION CHALLENGE PROGRAMME (2014)

En bevilling under dette program er på DKK 60 mio. (DKK 10 mio. pr. år i seks år). Formålet er at styrke den biomedicinske og bioteknologiske forskning og muliggøre verdensklasseforskning inden for udvalgte områder. Tema-

erne for 2015 var det humane mikrobiom og plantemikrobiomet.

Challenge Programme Grants

Der indkom 17 ansøgninger til Challenge Programmet, hvoraf to blev tildelt støtte.

I alt blev uddelt DKK 120 mio.

VISITING SCHOLAR STIPENDIER VED STANFORD BIO-X (2015)

Stipendiet løber over fire år, og fonden beviller op til DKK 1 mio. pr. år for en total bevilling på DKK 4 mio. pr. stipendium. Yngre, ambitiøse forskere i Danmark inviteres til at søge et Visiting Scholar stipendie på postdoc-niveau inden for interdisciplinær forskning med et biomedicinsk eller bioteknologisk fokus. Stipendiaten får mulighed for at udføre

et forsknings-projekt, hvoraf mindst tre år dedikeres til arbejde ved Stanford Bio-X Institute, Stanford University, USA, efterfulgt af op til et år ved en dansk forskningsinstitution.

Visiting Scholar Stipendier ved Stanford Bio-X

Der indkom seks ansøgninger, hvoraf to blev tildelt bevilling.

I alt blev uddelt DKK 7,8 mio.

HÆDERSPRISER M.V.

Fonden uddeler årligt en række hæderspriser for fremragende forskningsindsatser. Flere af priserne uddeles i samarbejde med fagprofessionelle selskaber i Danmark, Norden, Europa og USA.

MARIE OG AUGUST KROGH PRISEN (1969)

Marie og August Krogh Prisen tildeles hvert år en fremragende dansk sundhedsvidenskabelig forsker. Prisen uddeles af Organisationen af Lægevidenskabelige Selskaber (LVS) (tidligere Dansk Medicinsk Selskab) og Novo Nordisk Fonden og er på DKK 250.000 – opdelt i DKK 100.000 som en personlig pris og DKK 150.000 til forskning. Prisen overrækkes af LVS' formand og fondens direktør i forbindelse med LVS' årsmøde. Bestyrelsen i LVS fungerer som priskomite.

Primo 2015 overrakte LVS prisen, som blev bevilget af fonden i 2014, til professor Niels H. Secher, overlæge, anæstesi- og operationsklinikken, Rigshospitalet. Niels H. Secher modtog prisen for sin livslange indsats inden for forskning i kredsløbets regulation såvel under arbejde og hård belastning som under bedøvelse og forskellige sygdomstilstande.

I forbindelse med prisoverrækkelsen holdt professor Niels H. Secher en forelæsning om sine forskningsaktiviteter gennem årene.

HÆDERSPRISER

HAGEDORN PRISEN (1966)

Hagedorn Prisen tildeles hvert år en forsker, der har udmærket sig med sin forskning inden for dansk intern medicin. Prisen uddeles af Dansk Selskab for Intern Medicin (DSIM) og Novo Nordisk Fonden og er på DKK 250.000, som opdeles i en personlig pris på DKK 100.000 og en pris på DKK 150.000 til forskning eller udviklingsarbejde. Med prisen følger tillige tildelingen af Hagedorn-medaljen. Bestyrelsen i DSIM fungerer som priskomite.

I 2015 blev prisen tildelt professor Oluf Borbye Pedersen, forskningsdirektør for Novo Nordisk Fondens Center for Basic Metabolic Research ved Københavns Universitet, for sin indsats inden for diabetes, fedme og hjertekarsygdomme.

Prisoverrækkelsen afholdtes i fondens domicil, hvor Oluf Borbye Pedersens forelæste over sine forskningsaktiviteter inden for mikrobiomet.

NOVO NORDISK PRISEN (1963)

Novo Nordisk Prisen gives som belønning for enestående lægevidenskabelig forskning eller anden forskningsindsats, der kan komme lægevidenskaben til gode. Tildelingen af prisen skal ske for en overvejende dansk indsats. Prisen uddeles af Novo Nordisk Prisbedømmelseskomite under Novo Nordisk Fonden. Prisen uddeles årligt og er på DKK 3 mio., hvoraf DKK 0,5 mio. er en personlig pris, og DKK 2,5 mio. er et rådighedsbeløb til forskningsformål inden for prismodtagerens fagområde. Med prisen følger en bevilling til et internationalt symposium arrangeret af prismodtager og fonden.

Professor og overlæge Jens Bukh, Hvidovre Hospital og Københavns Universitet modtog årets pris for sine banebrydende studier af hepatitis C-virus og deres betydning for diagnostik og behandling.

Novo Nordisk Fonden var vært for en festforelæsning af prismodtageren.

NOVO NORDISK PRIS SYMPOSIUM (2009)

Modtageren af Novo Nordisk Pris Symposium får DKK 300.000 stillet til rådighed til afholdelse af et internationalt symposium inden for prismodtagerens forskningsfelt.

Temaet for årets prissymposium var "Hepatitis C virus (HCV)" og blev afholdt for omkring 140 gæster i fondens domicil til ære for dette års modtager af Novo Nordisk Prisen, professor og overlæge Jens Bukh, Hvidovre Hospital og Københavns Universitet.

JACOBÆUS PRISEN OG SYMPOSIUM (1939)

Jacobæus Prisen tildeles for ekstraordinære bedrifter inden for medicinsk forskning og gives årligt til en internationalt anerkendt forsker, der inviteres til at holde en forelæsning i et af de nordiske lande om sin forskning. Emnet bør falde inden for det fysiologiske eller endokrinologiske område. Med prisen følger et beløb på DKK 100.000. Prisen blev indstiftet i 1939 (uddelt første gang i 1942) til minde om den svenske professor H.C. Jacobæus. Prisen uddeles af Nordisk Forskningskomite (NFK) under Novo Nordisk Fonden.

Prismodtager var i 2015 professor Bishr Omary, University of Michigan Medical School, USA, som forelæste om sin forskning inden for de såkaldte intermedieære filamenter, der er essentielle bestanddele af det cytoskelet, der sikrer cellers evne til at bevæge sig og skabe forskellige former.

Prisforelæsningen afholdtes ved det årlige H. C. Jacobæus Symposium, som i 2015 fandt sted i Turku, Finland, og den var arrangeret af NFK's finske medlem, professor Lea Sistonen. Symposiet finansieredes af fonden og afholdtes i et samarbejde mellem University of Turku og Åbo Akademi University.

NOVO NORDISK FONDENS FORELÆSNING (1979)

Novo Nordisk Fondens Forelæsning er en pris på DKK 50.000 og uddeles til en aktiv nordisk videnskabsmand, der har ydet en fremtrædende indsats inden for diabetesforskning eller -behandling. Prismodtageren afholder en forelæsning i forbindelse med årskonferencen i Scandinavian Society for the Study of Diabetes (SSSD). Prisen uddeles af en komite med tre medlemmer fra Nordisk Forskningskomite (NFK) samt formanden for SSSD.

2015-årets prismodtager, professor Torben Hansen fra Metabolismecenteret på Københavns Universitet, holdt sin forelæsning "The impact of our genomes on metabolic health" i forbindelse med Scandinavian Society for the Study of Diabetes' (SSSD) årsmøde i Oslo i 2016.

NOVOZYMES PRISEN (2014)

Novozymes Prisen har til formål at øge bevidstheden om bioteknologisk grundforskning og anvendt forskning. Prisen tildeles som en anerkendelse af en banebrydende overvejende europæisk forskningsindsats eller et teknologibidrag, der fremmer udviklingen af bioteknologisk videnskab til innovative løsninger. Prisen uddeles for en overvejende europæisk indsats. Prisen uddeles af Novozymes Priskomite under Novo Nordisk Fonden. Prisen uddeles årligt og er på DKK 3 mio. Prisvinderen modtog DKK 2,5 mio. til prismodtagerens forskning og DKK 0,5 mio. som en personlig pris.

Professor Bernard Henrissat, forskningschef ved Centre National de la Recherche Scientifique, Paris, Frankrig, blev tildelt årets pris for sine banebrydende og systematiske undersøgelser af kulhydrataktive enzymer og deres potentiale inden for bioteknologi og menneskers sundhed.

Fonden var vært for prismodtagerens festforelæsning og efterfølgende reception i april i Marseille, hvor ca. 100 af prismodtagerens kolleger og samarbejdspartnere var til stede.

NOVOZYMES PRISEN PRISSYMPOSIUM (2015)

Prisvinderen af Novozymes Prissymposium modtager DKK 300.000 til afholdelse af et internationalt symposium inden for prismodtagerens forskningsfelt.

Temaet for årets prissymposium var "Carbohydrate-active enzyme discovery, characterization and engineering" og fandt sted i fondens auditorium til ære for dette års modtager af Novozymes Prize, Professor Bernard Henrissat.

HÆDERSPRISER

THE AUGUST KROGH DISTINGUISHED LECTURESHIP (2006)

American Physiological Society har siden 1994 afholdt en August Krogh Distinguished Lecture på sit årlige møde for Experimental Biology. Den første August Krogh-forelæsning blev givet af August Kroghs datter, professor i fysiologi Bodil Schmidt-Nielsen. Fonden har ydet støtte til afholdelse af forelæsningen siden 2006. Til forelæsningen er knyttet overrækkelsen af et rejselegat til en student. Prisen modtager USD 10.000, som dækker forelæserens honorar og rejseudgifter og et studenterrejselegat.

The American Physiological Society udpegede Arthur L. DeVries, University of Illinois, som modtager af The August Krogh Distinguished Lectureship 2015. Forelæsningen "The role of antifreeze proteins in the survival of polar fishes" holdtes i forbindelse med selskabets årsmøde i San Diego.

THE BODIL SCHMIDT-NIELSEN DISTINGUISHED MENTOR AND SCIENTIST AWARD (2015)

Bestyrelsen vedtog i 2015 at indstifte en ny pris i samarbejde med the American Physiological Society (APS). Prisen er til minde om August Kroghs afdøde datter Bodil Schmidt-Nielsen, som var en verdenskendt fysiolog. Prisen uddeles af APS og gives til en forsker, der har bidraget dels med fremragende fysiologisk forskning, og dels med udvikling af yngre forskere indenfor området. Prisen er på USD10.000, og prisen løber over en fem-årig periode.

EASD-NOVO NORDISK FOUNDATION DIABETES PRIZE FOR EXCELLENCE (2015)

Prisen uddeles i et samarbejde mellem European Association for the Study of Diabetes (EASD) og Novo Nordisk Fonden. Prismodtageren udvælges af et særligt bedømmelsesudvalg nedsat af EASD, mens prisen doneres af Novo Nordisk Fonden. EASD-Novo Nordisk Foundation Diabetes Prize for Excellence tildeles en internationalt anerkendt forsker, der har ydet signifikante bidrag til diabetesforskningen. Prismodtagerens forskning kan have fokus på forebyggelse, behandling og/eller fysiologisk-biokemisk grundforskning. Forskningen kan også være klinisk orienteret. Prisen kan endvidere uddeles for "årtiets opdagelse" inden for diabetesforskning. Prisen har til formål at tilskynde og støtte forskning inden for diabetes samt udbrede den nyeste viden om sygdommen og implementering af denne. Prisen uddeles årligt og bevillingen er samlet på DKK 7 mio. Prisvinderen modtager DKK 5 mio. til forskning og DKK 1 mio. som en personlig hæderspris. Fonden betaler herudover DKK 1 mio. for prisoverrækkelsen.

Prisen uddeltes første gang i 2015 og tildeltes professor Sir Stephen O'Rahilly, University of Cambridge for sin mangeårige og fremragende forskning inden for afdækning af de grundlæggende årsager til type 2-diabetes og fedme på molekylærniveau og for at omsætte disse opdagelser til forbedret diagnostik og behandling af patienter. Hans arbejde har afdækket adskillige tidligere uopdagede genetiske årsager til de to sygdomme.

Prisoverrækkelsen fandt sted under EASD's årsmøde i september i Stockholm. Ved sammen lejlighed afholdt professor Stephen O'Rahilly sin prisforelæsning med titlen "Human metabolic disease: lessons learned from genetics." Der var ca. 4.000 tilhørere i salen, og yderligere 2.000 havde mulighed for at følge forelæsningen i tilstødende sale.

STRATEGISKE BEVILLINGER: FORSKNINGSCENTRE OG ENKELTSATSNINGER

Det er Novo Nordisk Fondens vision at bidrage til at finde løsninger på nogle af de udfordringer, der truer den globale sundhed og velfærd, f.eks. diabetes og udtømmning af naturens ressourcer. Med det for øje uddeler fonden bevillinger, hvor det overordnede tema og det enkelte initiativ er strategisk valgt af fondsbestyrelsen. Når det gælder forskningsaktiviteter, varetages den faglige bedømmelse af de indsendte ansøgninger af internationale eksperter.

FORSKNINGSCENTRE

Siden 2007 har Novo Nordisk Fonden bevilget støtte på i alt omkring DKK 3,7 mia. til etableringen af fire store forskningscentre og en national biobank ved offentlige forskningsinstitutioner i København. Centrenes forskningsområder er henholdsvis proteiner, stamceller, metabolisme og biobæredygtighed.

Ambitionen er at skabe en klynge af centre inden for biomedicin og bioteknologi, som udgør et fremragende vidensmiljø med infrastruktur og forskning i verdensklasse. Dette sker ved at tilbyde optimale rammer til at udvikle og styrke de videnskabelige kompetencer således, at centrene kan tiltrække nogle af de bedste forskere og talenter i verden. Bevillingerne til centrene giver et langsigtet perspektiv med støtte i minimum 10 år.

Centerklyngen ligger i Københavnsregionen, hvor Københavns Universitet, Danmarks Tekniske Universitet og flere universitetshospitaler og forskningsinstitutioner er placeret, og hvor også biofarmaceutiske og bioteknologiske virksomheder har base. Dette skaber grobund for et dynamisk og innovativt miljø med mulighed for at skabe nationale såvel som internationale samarbejder på tværs af fagområder. Dermed gøres Københavnsregionen til et internationalt fyrtårn inden for biovidenskabelig forskning.

ENKELTSATSNINGER

Novo Nordisk Fondens bestyrelse prioriterer løbende at bevilge støtte til en række projekter med et bestemt tema af betydning for samfundet. Disse går under betegnelsen 'enkeltsatsninger'.

Emneområderne for projekterne spænder bredt og kan både favne forsknings-, uddannelses- og formidlingsprojekter samt innovation mv. I flere tilfælde finder støtten sted i samarbejde med andre parter, private som offentlige, og hvert projekt har opnået støtte for en periode på op til fem år.

Fonden medvirker således til at inspirere og begejstre unge og studerende i grundskolen, på gymnasieniveau og på universiteterne samt til at øge interessen for naturvidenskab og forskning i befolkningen generelt.

Samlet er det kendetegnende for de enkelsatsninger, der opnår støtte fra fonden, at de er ambitiøse og perspektivrige.

STRATEGISKE BEVILLINGER: FORSKNINGSCENTRE OG ENKELTSATSNINGER

THE NOVO NORDISK FOUNDATION CENTER FOR PROTEIN RESEARCH (2007)

Centret blev etableret ved Københavns Universitet i 2007 med en 10-årig bevilling på DKK 600 mio. I 2014 blev centret forlænget og styrket med en bevilling på DKK 180 mio., der løber til udgangen af 2019. Der blev udbetalt DKK 81,8 mio. i 2015. Visionen for centret er at blive verdensførende inden for integrerede proteinteknologier og deres anvendelse for at øge forståelsen af biologiske processer i sundhed og sygdom. Dette skal opnås ved at udvikle platforme for integreret proteinteknologi og systemer til håndtering af store mængder heterogene data, at uddanne den næste generation af ledende proteinforskere samt at blive den førende globale partner inden for proteinforskning.

Udbetaling i 2015: DKK 81,8 mio.

Ansatte: Ved udgangen af året havde centret 138 tilknyttede medarbejdere.

THE NOVO NORDISK FOUNDATION CENTER FOR BASIC METABOLIC RESEARCH (2010)

Centret blev etableret ved Københavns Universitet i 2010 med en 10-årig bevilling på DKK 885 mio. Der blev udbetalt DKK 86,1 mio. i 2015. Centrets målsætning er at forstå årsagerne til diabetes og fedme ved at forske i de molekylære mekanismer, som ligger bag udviklingen af disse sygdomme. Centrets forskere undersøger, hvordan interaktionerne mellem arv og miljø påvirker menneskets stofskifte. For eksempel forskes i, hvordan kroppens energiforbrug reguleres, og i, hvordan faktorer som tarmbakterier og fysisk træning påvirker stofskiftet og helbredet. Målet med forskningen er at etablere et grundlag for at udvikle nye metoder til at diagnosticere, forebygge og helbrede diabetes og fedme. Centret er i 2015 blevet evalueret.

Udbetaling i 2015: DKK 86,1 mio.

Ansatte: Ved udgangen af året havde centret 173 tilknyttede medarbejdere.

THE NOVO NORDISK FOUNDATION SECTION FOR BASIC STEM CELL BIOLOGY (2010)

Sektionen blev etableret ved Københavns Universitet i 2010 med en 10-årig bevilling på DKK 350 mio. Sektionen er en af de to sektioner ved The Danish Stem Cell Center (DanStem). I 2015 blev sektionen styrket med en ny bevilling på DKK 235 mio. for en strategisk udvikling af DanStem i perioden 2015-2020.

Sektionen udfører grundforskning inden for udviklings-, stamcelle- og molekylærbiologi. Forskerne undersøger bl.a., hvordan man i laboratoriet kan påvirke stamceller til at udvikle sig i en bestemt retning eksempelvis til insulinsecernerende betaceller eller til kræftceller. Ambitionen er at frembringe viden, som kan danne grundlag for nye, mere målrettede og effektive behandlingsmetoder til henholdsvis diabetes og kræft.

Bevilling i 2015: DKK 235 mio.

Udbetaling i 2015: DKK 40,45 mio.

Ansatte: Ved udgangen af året havde centret 131 tilknyttede medarbejdere.

NOVO NORDISK FOUNDATION CENTER FOR BIOSUSTAINABILITY (2010)

Centret blev etableret ved Danmarks Tekniske Universitet i 2010 med en bevilling på DKK 700 mio. I 2012 bevilgede fonden yderligere DKK 411 mio. til udvidelse af centrets aktiviteter.

Centret har en ambition om at udvikle ny viden og teknologi, der understøtter en transformation af den oliebaseerede kemikalieindustri til en mere bæredygtig biobaseret industri. Her skal kemikalier i stedet produceres ved hjælp af højtspecialiserede cellekulturer – såkaldte cellefabrikker. Centrets forskning fokuserer på at tilvejebringe den viden, der skal til for at designe og konstruere cellefabrikker til biobaseret produktion. På det anvendelsesorienterede og ingeniørvidenskabelige plan vil centret forske i nye innovative teknologier, der markant kan reducere omkostningerne til udvikling af cellefabrikker og dermed øge konkurrenceevnen for biobaseret produktion. Centret vil på det mere grundvidenskabelige felt undersøge, hvilke kemikalier det er muligt at fremstille biologisk. Endvidere forsker centret i udvikling af robuste og bedre cellefabrikker til effektiv produktion af lægemidler. Centret blev evalueret i 2015.

Udbetaling i 2015: DKK 108 mio.

Ansatte: Ved udgangen af året havde centret 220 tilknyttede medarbejdere.

STRATEGISKE BEVILLINGER: FORSKNINGSCENTRE OG ENKELTSATSNINGER

DANMARKS NATIONALE BIOBANK (2009)

Biobanken blev etableret ved Statens Serum Institut, som i 2009-2010 modtog en 10-årig bevilling på DKK 118 mio. fra Novo Nordisk Fonden.

Biobanken er en infrastruktur, der giver forskere et samlet overblik over og adgang til adskillige millioner biologiske prøver fra det danske sundhedsvæsen. Samtidig bliver det muligt at koble disse til informationen i de nationale registre. Dette giver nye muligheder for at forske i sygdommes årsager, forebyggelse og behandling. Biobanken indeholder totalt set ca. 7,4 mio. biologiske prøver, mens biobankregisteret indeholder information om 17,3 mio. prøver fra i alt 5,2 mio. individer.

Udbetaling i 2015: DKK 9,4 mio.

CLINICAL PROTEOMICS (2015)

Matthias Mann, et af verdens førende navne inden for proteinforskning, har modtaget en 5-årig bevilling på DKK 60 mio. fra fonden til at etablere og udvikle et nyskabende, tværvidenskabeligt forskningsprogram ved Novo Nordisk Foundation Center for Protein Research.

Forskningsprogrammet har til formål at identificere biologiske proteinmarkører for type-2-diabetes, fedme og andre stofskiftesygdomme til brug for bedre diagnosticering af sygdommene og udvikling af mere individuelle behandlinger.

Bevilling i 2015: DKK 60 mio.

IMMUNOMETABOLISME BEVILLINGER (2015)

Professor Claudia Monaco fra University of Oxford blev på vegne af et forsker-team bevilget DKK 40 mio. over fire år til forskningsprogrammet "Metabolites as drivers of inflammation in metabolic diseases". Op til DKK 0,8 mio. bevilligedes til gruppens årlige møder.

Endvidere besluttedes at bevilge DKK 40 mio. over fire år til Professor Robin Choudhury fra University of Oxford på vegne af et forsker-team til forsknings-

programmet "Discovery and validation of novel targets for therapy, characterization and response to treatment in immune-metabolic diseases". Videre bevilgedes op til DKK 0,8 mio. til afholdelse af gruppens årlige møder.

Begge programmer har samarbejdspartnere fra University of Oxford, Københavns Universitet og Karolinska Institutet, og sammen arbejder de med at løse en problemstilling inden for immunometabolisme.

I 2015 indkom fire ansøgninger, hvoraf to blev tildelt bevilling.

Bevilling i 2015: DKK 82 mio.

COPENHAGEN BIOSCIENCE CONFERENCES (2012)

Med denne konferenciserie ønsker fonden at skabe et mødested i Danmark for videnskabelig vidensudveksling og inspiration på højeste plan gennem invitation af internationale top-kapaciteter og unge talenter inden for skiftende temaer. Konferencerne afholdes i samarbejde med fondens fire forskningscentre, og temaerne veksler mellem områder inden for metabolisme, stamceller, proteinforskning og biobæredygtighed. Nyskabende formater for vidensudveksling medvirker til at skabe spændende diskussioner samt til at etablere nye faglige netværk med værdifulde relationer til andre forskere både nationalt og internationalt.

Bevilling i 2015: DKK 6,5 mio.

CAPRI KONFERENCE (2015)

Bevilling på DKK 0,05 mio. til Peter Vedsted til en international konference inden for kræftforskning i almen medicinsk praksis. Bevillingen er samtidig afsluttende støtte til projektet "Kræft 2 – fra symptom til behandling". Konferencen fandt sted på Aarhus Universitet i maj 2015. 150 deltog i konferencen.

Bevilling i 2015: DKK 0,05 mio.

STRATEGISKE BEVILLINGER: FORSKNINGSCENTRE OG ENKELTSATSNINGER

NIELS BOHR ARCHIVE SEMINAR (2015)

Bevilling på DKK 0,1 mio. til Niels Bohr Arkivet, Københavns Universitet til afholdelse af et åbent symposium med international deltagelse med titlen "Inner dynamics of creative environments".

Bevilling i 2015: DKK 0,1 mio.

NOVO NORDISK FONDENS GYMNASIELÆRERPRIS (2014)

Prisen har til formål at fokusere på det høje faglige niveau i den biologiske naturvidenskabelige undervisning i gymnasierne og anerkende de gymnasie-lærere, som yder et markant bidrag til den biologiske naturvidenskabelige undervisning.

Der uddeles årligt to priser: en øst for Storebælt og en vest for Storebælt, og prismodtagerne udpeges af et bedømmelsesudvalg i regi af DANSK BIOTEK. Hver pris er på DKK 0,25 mio. bestående af en personlig hæderspris til læreren på DKK 0,05 mio. og DKK 0,2 mio. til gymnasiet, som skal anvendes til udvikling af undervisningsaktiviteterne inden for de biologiske, naturvidenskabelige fag. Vindere i 2015 var: Christian Gothard Rix, Rødkilde Gymnasium (vest for Storebælt) og Vibeke Birkmann, Greve Gymnasium, (øst for Storebælt).

Bevilling i 2015: DKK 0,5 mio.

NOVO NORDISK FONDENS NATURFAGSLÆRERPRIS (2015)

Prisen, som blev uddelt for første gang i 2015, har til formål at anerkende og synliggøre en ekstraordinær indsats inden for naturvidenskabelig undervisning på grundskoleniveau. Der uddeles årligt to priser: en øst for Storebælt og en vest for Storebælt. Hver pris er på DKK 0,25 mio. bestående af en personlig hæderspris på DKK 0,05 mio. til en lærer og DKK 0,2 mio. til grundskolen, som skal anvendes til udvikling af den naturfaglige undervisning, f.eks. indkøb af nyt undervisningsmateriale eller opgradering af lokaler/inventar til naturfagsundervisning. Prismodtagere besluttes af et bedømmelsesudvalg i regi af Unge Forskere. Vindere af prisen var Annelise Kjær fra Ådalskolen i Esbjerg og Tommy Rasmussen fra Trekronerskolen i Roskilde.

Bevilling i 2015: DKK 0,5 mio.

NOBEL LAUREATE LECTURES (2011)

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab afholder med støtte fra Novo Nordisk Fonden to årlige symposier kaldet Nobel Laureate Lectures. Her inviteres nobelpristagere til at give en forelæsning om deres forskning og om vejen til og livet efter Nobelprisen. Forelæsningserne er åbne for den brede offentlighed og har som hovedformål at øge interessen for naturvidenskab hos især unge forskere og studerende. Forelæsere i 2015 var Richard Timothy Hunt, Nobelpristager i 2001 i fysiologi og medicin, og Daniel Shechtman, Nobelpristager i 2011 i kemi. Bevillingen skal dække perioden 2015-2020.

Bevilling i 2015: DKK 3,0 mio.

IGEM 2015 - DTU HOLD (2015)

iGEM er en verdensomspændende konkurrence og den største af sin art inden for syntetisk biologi for universitetsstuderende og studerende på gymnasieniveau. Formålet er at understøtte studerendes motivation for naturvidenskabelig forskning og deltagerne forventes gennem konkurrencen at kunne udnytte og lære af hinandens kompetencer, ligesom de forventes at opnå erfaring med, hvad et videnskabeligt projekt omfatter.

Bevilling i 2015: DKK 0,056 mio.

EUSO 2017 (2015)

EUSO er en flerfaglig holdkonkurrence indenfor biologi, fysik, kemi og matematik og målrettet de yngste gymnasieelever. Formålet er at stimulere flere unge tidligt i deres uddannelsesforløb for at fastholde deres interesse for de naturvidenskabelige fag. Den 7.-14. maj 2017 er Danmark vært for den 15. europæiske science olympiade (EUSO 2017 Copenhagen) og fonden bevilgede i 2015 DKK 0,5 mio. til EUSO Danmark ved Sankt Annæ Gymnasium til forbedringer og gennemførelsen af EUSO 2017 Copenhagen.

Bevilling i 2015: DKK 0,5 mio.

STRATEGISKE BEVILLINGER: FORSKNINGSCENTRE OG ENKELTSATSNINGER

PHARMACOVIGILANCE - PROFESSORSHIP AND MASTER EDUCATION (2015)

Bevilling på DKK 10 mio. til prodekan, professor Sven Frøkjær ved Københavns Universitet til oprettelse af et femårigt professorat i pharmacovigilance ved KU. Formålet er at styrke akademisk forskning og fremme uddannelse indenfor lægemiddelsikkerhed.

Bevilling i 2015: DKK 10 mio.

SCIENCE TALENT ACADEMY (2015)

Projektet har som sit hovedformål at styrke uddannelseskæden gennem udviklingen af et nyt unikt toårigt koncept og læringsforløb for naturvidenskabeligt talentfulde unge fra de gymnasiale uddannelser. Læringsforløbet skal inspirere og begejstre de unge talenter og dermed give dem lyst til fortsat at dygtiggøre sig inden for natur-/sundhedsvidenskab og til at gøre karriere inden for feltet. Endvidere skal læringsforløbet bidrage til at skabe yderligere sammenhæng og samarbejde i uddannelseskæden mellem gymnasium, universitet, forskere og erhvervsliv.

Bevilling i 2015: DKK 9 mio.

ATV'S SCIENCE AND ENGINEERING PROJECT (2015)

Formålet med projektet er at styrke Danmarks rolle og position som succesfuld Science and Engineering region. Projektet skal forsyne beslutningstagere i virksomheder, på universiteter og i samfundet i øvrigt med kvalificerede, solide og troværdige analyser og initiativer.

Bevilling i 2015: DKK 5 mio.

NOVO NORDISK FONDENS INTERNATIONALE MENTORNETVÆRK (2015)

Novo Nordisk Fonden har givet en bevilling på DKK 20 mio. kr. til udvikling af et internationalt mentornetværk i verdensklasse. Over en periode på fem år vil mentornetværket rekruttere mere end 70 mentorer og 40-50 projekter til programmet. Formålet med bevillingen er at udvikle og implementere et "best-in-

class" mentornetværk for life science start-ups, der baserer sig på erfaringer fra et internationalt program i USA, og dermed styrke Danmark og Norden hvad angår etablering og kommerialisering af stærke life-science start-ups.

Bevilling i 2015: DKK 19,75 mio.

AARHUS SYMPOSIUM (2015)

Formålet med projektet er at bygge bro mellem studerende og centrale beslutningstagere i samfundet og erhvervslivet. Gennem et heldagsarrangement tilbydes de studerende en unik mulighed for at debattere årets tema med nutidens ledere under filosofien "Leaders of today connecting with leaders of tomorrow".

Bevilling i 2015: DKK 0,1 mio.

JENS CHRISTIAN SKOU (2015)

Novo Nordisk Fonden har givet en bevilling på DKK 0,11 mio. til tidligere Nobelpristager Jens Christian Skou til udgivelse af biografien "om heldige valg" på engelsk. Bogen handler om Jens Christian Skous karriere som videnskabsmand og om nobelprisen, som han modtog for at opdage enzymet natrium-kalium-ATPase. Formålet med projektet er at inspirere unge til at vælge en forskerkarriere.

Bevilling i 2015: DKK 0,11 mio.

ISSCR ÅRSMØDE 2015

Bevilling i 2015 på USD 12.500 blev givet til International Society for Stem Cell Research (ISSCR) til støtte af "Concurrent session III" inklusive sessionen "Pancreas, Lung, Liver, Intestine". Konferencen fandt sted på Stockholmsmässan i Stockholm 24.-27. juni 2015 med ca. 4.000 deltagere.

Bevilling i 2015: DKK 0,082 mio.

UDDELINGER TIL STENO DIABETES CENTER

Novo Nordisk Fonden støtter årligt forskningshospitalsvirksomhed inden for diabetes (Steno Diabetes Center).

STENO DIABETES CENTER – FORSKNINGSHOSPITALSVIRKSOMHED

Fonden yder vedtægtsbestemt støtte til driften af forskningshospitalet Steno Diabetes Center (SDC), som er en privat specialklinik, der varetager behandling, forebyggelse, forskning og uddannelse inden for diabetes. SDC tilbyder årligt mere end 6.000 patienter behandling og service af høj kvalitet samt underviser og vejleder patienterne og forsker i forebyggelse og livsstilssygdomme.

Hvad angår patientbehandlingen har SDC en driftsaftale med Region Hovedstaden og fungerer under denne aftale som regional diabetesafdeling. Behandlingen af type 1 og type 2 diabetespatienter gennemføres ambulante. Behandlingstilbuddet er udvidet i forhold til en basisbehandling og omfatter tillige øjenklinik, fodklinik, kliniske diætister samt klinisk fysiologi. Fonden støtter SDC's drift af hospitalsvirksomhed og klinisk udviklingsvirksomhed. Fonden har i 2015 bevilget DKK 29 mio. til drift og klinisk udviklingsvirksomhed i 2016.

Novo Nordisk Fonden og Region Hovedstaden har med input fra Novo Nordisk A/S udviklet en vision, der skal sikre personer med diabetes behandling i verdensklasse. Hensigten i den fælles vision er, at SDC overdrages til Region Hovedstaden pr. 1. januar 2017. Der er i 2015 bevilget DKK 40 mio. for i perioden 2015-16 at udvikle det nye Steno Diabetes Center Copenhagen initiativ. I perioden 2017-2020 er det tanken at opføre en ny bygning ved Herlev Hospital til at huse det nye center. Udgifterne til opførelse af bygningen påtænkes at finansieres af Novo Nordisk Fonden, og fonden påtænker ligeledes at støtte den supplerende behandling og kliniske forskningsaktiviteter samt uddannelse og sundhedsfremme. Centrets kapacitet forventes at blive 11-13.000 patienter mod de ca. 6.000 patienter, der i dag behandles SDC.

STENO HEALTH PROMOTION RESEARCH

Fonden støtter årligt Steno Health Promotion Research med DKK 10 mio. til udforskning af hvordan en af de største diabetesrelaterede udfordringer; livsstilsændringer kan håndteres. Centret, der er en del af SDC, forsker blandt andet i, hvordan man bedst uddanner patienter til et godt liv med diabetes, og hvor-

dan man kan forebygge udvikling af type 2 diabetes. Centret arbejder med hele spektret af forebyggelse både primær, sekundær og tertiær forebyggelse. Centret er tillige samarbejdspartner på forskningsaktiviteterne i PULS-projektet, som er et samarbejde med Experimentarium, og som ultimo 2011 fik en bevilling på i alt DKK 33 mio. fra Novo Nordisk Fonden til et femårigt udstillings- og forskningsprojekt.

REACH-PROJEKTET

Fonden har i 2015 støttet programmet REACH, som er et uddannelsesprogram, der har til formål at uddanne sundhedsfagligt personale på diabetesområdet i udviklingslande. Programmet skal opkvalificere læger, sygeplejersker og andet sundhedsfagligt personale i forebyggelse, behandling og diagnosticering af diabetes og har som målsætning at sikre, at 20% flere patienter behandles efter de anbefalede retningslinjer. Der er i 2015 bevilget DKK 18,8 mio. til REACH projektets aktiviteter for 2016.

I forbindelse med REACH blev et datterselskab under SDC oprettet i Malaysia i 2014. Ud over etablering af satellitter omfatter REACH udvikling af interaktive e-lærings teknologier og uddannelsesprogrammer samt oprettelse af et internationalt fellowship-program ved Steno Diabetes Center og affilierede centre. Kandidaterne, der udspringer fra dette program, vil være de første formelt uddannede globale diabetes-sundhedsprofessionelle. En del af programmet er tillige at give et øjebliksbillede af situationen i landene og senere måle effekten af undervisningen på en række centrale, kliniske parametre.

STAR-PROJEKTET

Fonden har i 2015 støttet programmet STAR, der sigter mod at forbedre behandlingen af diabetespatienter i lande som f.eks. Kina, Indien og Indonesien gennem undervisning og formidling af viden om den nyeste forskning. STAR står for Steno Training and Application of Resources Courses og er et internationalt undervisningsprojekt. Missionen for STAR-projektet, der hører under SDC, er gennem uddannelsesaktiviteter at øge det fagprofessionelle kendskab til diabetes på grund af den eksplosive udvikling af type 2 diabetes i lande, der desuden mangler en prioritering af behandling, forskning og videreuddannelse i sygdommen. Der er i 2015 blevet afholdt i alt ni kurser og symposier fordelt på Indien, Tyrkiet, Sydafrika, Brasilien, Kina, Indonesien og Mexico. Der er i 2015 bevilget DKK 11,9 mio. til projektets aktiviteter for 2016.

UDELINGER TIL HUMANITÆRE OG SOCIALE FORMÅL

Novo Nordisk Fonden støtter årligt en række humanitære og sociale formål, der har til hensigt at forbedre sundhed og velfærd. Det samlede beløb til støtte af humanitære og sociale formål i 2015 beløber sig til knap DKK 7 mio.

STØTTE TIL HJÆLPEORGANISATIONER

Novo Nordisk Fonden har i 2015 bevilget støtte til projekter til følgende humanitære og sociale hjælpeorganisationer: UNICEF Danmark, Børns Vilkår, Dansk Flygtningehjælp, BØRNEfonden, Soldaterlegatet, SOS Børnebyerne, Maternity Foundation, Psykiatrifonden, Center for Voldtægts ofre, Aktion Børnehjælp og Tandsundhed Uden Grænser.

Der blev i alt givet støtte til 11 bevillinger svarende til knap DKK 3,5 mio.

STØTTE TIL AKUTTE KRISER

Herudover tildeltes akut støtte på DKK 2 mio. til Dansk Røde Kors for at støtte flygtningeindsatsen i Danmark. Red Barnet, UNICEF Danmark og Folkekirkens Nødhjælp modtog hver DKK 0,5 mio. til hjælpearbejdet i forbindelse med jordskælvet i Nepal.

PERSONALIA: BESTYRELSE, KOMITÉER, UDVALG, SDC OG SEKRETARIAT

Medlemmerne af fondens komiteer og udvalg er udpeget for tidsbegrænsede perioder, og der er derfor løbende af- og tilgang af medlemmer. Nedenfor er angivet årets udskiftninger af medlemmer i komiteer og udvalg og bestyrelse samt ændringer i bemanningen i fondens sekretariat.

KOMITEER OG UDVALG

LÆGE- OG NATURVIDENSKABELIGE KOMITE

Professor Gedske Daugaard, Onkologisk Klinik, Finsencentret, Rigshospitalet, og professor Jens Otto Lunde Jørgensen, Medicinsk Afdeling M, Aarhus Universitetshospital, blev begge valgt som medlemmer af Læge og Naturvidenskabelig Komite for en femårig periode fra den 1. oktober 2015.

Den 2. august udtrådte professor Niels-Henrik von Holstein-Rathlou af komiteen, idet han samtidig tiltrådte stillingen som Head of Research and Innovation Grants i Novo Nordisk Fonden. Ligeledes er professor Sten Madsbad med udgangen af 2015 trådt ud af komiteen.

NORDISK FORSKNINGSKOMITE

Som nyt svensk medlem af komiteen har bestyrelsen udpeget professor Claes Ohlsson, Göteborg Universitet, for en femårig periode fra den 1. januar 2015.

NOVO NORDISK FOUNDATION LAUREATE RESEARCH GRANTS

Bestyrelsen udpegede næstformand i Nordisk Forskningskomite, professor Mette Marie Rosenkilde, Københavns Universitet, som komite-medlem for en femårig periode fra 1. januar 2015.

NOVO NORDISK FONDENS CHALLENGE PROGRAMME

Bestyrelsen har nedsat et ad hoc-udvalg til at bedømme Challenge Programme 2015. Medlemmer vælges årligt på basis af deres kompe-

PERSONALIA

tencer i forhold til det aktuelle videnskabelige tema. Der udpeges hvert år et antal medlemmer med fagekspertise inden for det overordnede programtema, som er udvalgt for det pågældende år. I 2015 bestod udvalget af professor Bo Ahrén, Lunds Universitet (formand), professor Lars Fugger, Oxford Universitet, professor Dirk Haller, Technische Universität München, Tyskland, professor Paul O'Toole, University College Cork, Irland, professor Kornelia Smalla, Julius Kühn-Institut, Braunschweig, Tyskland, professor Michael Schloter, Technische Universität München, Tyskland, associate professor Paul Wilmes, Luxembourg University, Luxembourg, og Group Leader, Franco Widmer, Institute for Sustainability Sciences, Agroscope, Switzerland.

UDVALGET FOR ALMEN MEDICINSK FORSKNING

Bestyrelsen har udpeget professor Martin Marshall, University College London, for en femårig periode som nyt medlem af udvalget for almen medicinsk forskning til erstatning for professor Jóhann Ágúst Sigurdsson, som udtræder af udvalget med udgangen af 2015.

UDVALGET FOR EXPLORATORY PRE-SEED GRANTS

Investment director Bobby G. Soni, Novo Seeds, erstattedes i efteråret 2015 af investment director Emmanuelle Coutanceau, Novo Seeds, for en femårig periode fra den 1. oktober 2015.

FØLGEGRUPPEN VEDRØRENDE STENO CENTER FOR SUNDHEDSFREMME

Professor Tine Tjørnhøj-Thomsen, Statens Institut for Folkesundhed ved Syddansk Universitet tiltrådte følgegruppen vedrørende Novo Nordisk Fondens støttede aktiviteter på Steno Health Promotion Research som efterfølger for antropolog Lone Grøn.

En samlet oversigt over fondens komiteer og udvalg og deres medlemmer findes på:

www.novonordiskfonden.dk/da/content/udvalg-og-komiteer

FONDSBESTYRELSE OG FONDSSEKRETARIAT

NOVO NORDISK FONDENS BESTYRELSE

Fondens bestyrelse består af ni medlemmer: Seks vedtægtsvalgte medlemmer, hvoraf to skal have læge- eller naturvidenskabelig indsigt, og tre medarbejderrepræsentanter fra Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S. Af de vedtægtsvalgte medlemmer er tre uafhængige, som defineret i *Anbefalinger for god fondsledelse*.

Fondens formand er tillige formand for Novo A/S' bestyrelse, og fondens næstformand er også medlem af Novo A/S' bestyrelse. Valg af vedtægtsvalgte bestyrelsesmedlemmer sker for ét år ad gangen. Valget foretages inden udgangen af hvert års april måned. Ved valg kan fratrædende medlemmer genvælges indtil det fyldte 70. år. For så vidt angår diversitet i bestyrelsen, er der ud af ni bestyrelsesmedlemmer seks mænd og tre kvinder. Et medlem af bestyrelsen kommer fra et andet land end Danmark.

Der har i 2015 været følgende ændring i sammensætningen af fondsbestyrelsen: Karen Lauberg Lauritsen udtrådte af bestyrelsen den 31. december 2015.

Nyt bestyrelsesmedlem per 1. januar 2016 er Désirée J. Asgreen. En samlet oversigt over fondens bestyrelse findes på: www.novonordiskfonden.dk/da/content/novo-nordisk-fondens-bestyrelse

SEKRETARIAT

Fondens sekretariat er i 2015 blevet udvidet med følgende medarbejdere:

Science writer, **Morten Busch**, februar
Cluster Liaison Officer, **Sophie Labrosse**, april
Adm. coordinator **Susanne Schou**, maj
Legal Officer, **Mathias Dahlerup Krarup**, maj
Scientific Officer, **Susanne E. Hede**, august
Head of Research and Innovation Grants, **Niels-Henrik von Holstein-Rathlou**, august
Data Coordinator, **Anders Agerbæk Kjøller Nielsen**, oktober

Programme Manager, **Berith Bjørnholm**, oktober
Programme Manager, **Lars Torup**, november
Head of Steno Grants, **Jannik Hilsted**, november
Secretary, **Charlotte Keller Hinge**, november
Programme Manager, **Ulrik Meyer**, november

Rasmus Larsen er pr. 1. november udnævnt til Programme Manager i afdelingen for forsknings- og innovationsbevillinger.

Simon Birksø Larsen fratrådte sin stilling som Scientific Officer pr. 1. august.

Alice Rasmussen fratrådte sin stilling som Executive Assistent pr. 1. oktober.

En samlet oversigt over fondens sekretariat findes på: www.novonordiskfonden.dk/da/content/direktion-og-sekretariat

BESTYRELSE

NOVO NORDISK FONDENS BESTYRELSE FRA MARTS 2015:
LARS FUGGER, MARIANNE PHILIP, STEN SCHEIBYE, BO AHRÉN,
KARSTEN DYBVAD, ANNE MARIE KVERNELAND, STEEN RIISGAARD,
KAREN LAUBERG LAURITSEN, LARS BO KØPPLER.

GOD FONDSLEDELSE

I forlængelse af den nye lov om erhvervsdrivende fonde har Komiteen for god fondsledelse udarbejdet et sæt "Anbefalinger for god fondsledelse", som de erhvervsdrivende fonde skal forholde sig til og i årsrapporten forklare, hvis anbefalingerne ikke følges ("følg eller forklar"-princippet).

Novo Nordisk Fonden følger de anbefalinger, som er udarbejdet af Komiteen for God Fondsledelse, bortset fra anbefalingen om valgperioder for bestyrelsesmedlemmer. Komiteen har anbefalet, at bestyrelsens medlemmer som minimum udpeges for en periode på to år, og maksimalt for en periode på fire år. Fondsbestyrelsen besluttede i 2004 med fondsmyndighedens godkendelse, at valgperioden for de vedtægtsvalgte bestyrelsesmedlemmer blev ændret fra tre år til et år. Det er bestyrelsens vurdering, at en valgperiode på et år frem for 2-4 år giver en bedre mulighed for at koordinere succession i bestyrelser mv. i hele Novo Nordisk Fond Koncernen.

Bestyrelsen har i 2015 besluttet et mål om diversitet i bestyrelsen. Det er således bestyrelsens mål inden 2019 at have mindst et vedtægtsvalgt bestyrelsesmedlem af udenlandsk nationalitet og mindst to vedtægtsvalgte bestyrelsesmedlemmer af hvert køn.

For en gennemgang af Fondens overholdelse af de enkelte anbefalinger henvises til Fondens hjemmeside, www.novonordiskfonden.dk.

NOVO NORDISK FONDEN

ØKONOMISKE RESULTATER OG UDELINGER

Fondens regnskabsmæssige resultat for 2015 viser overskud på DKK 5.183 mio. Der er i 2015 modtaget et udbytte fra Novo A/S på DKK 4.715 mio. I alt er der i 2015 bevilget DKK 1027 (netto). Der blev bevilget 1159 mio. (brutto) til nye forsknings-, uddannelses- og innovationsaktiviteter samt til humanitære og sociale formål, og der blev tilbageført DKK 132 mio. Nettobevillingerne er dermed steget med DKK 259 mio. fra 2014. Skyldigt bevilget beløb er DKK 3.209 mio. i 2015 sammenlignet med DKK 3.082 mio. i 2014. Tabel 1 viser hovedtal og nøgletal for Novo Nordisk Fonden.

FORMUEFORHOLD

Ud over aktier i Novo Nordisk A/S, Novozymes A/S og NNIT A/S havde fonden ultimo 2015 andre aktiver på DKK 86 mia. Heraf kan DKK 54 mia. medgå til udelinger og investeringer, mens DKK 29 mia. udgør en reserve til de erhvervsmæssige aktiviteter i fondens datterselskaber. Den er reserveret til deltagelse i kapitaludvidelser i Novo Nordisk A/S, Novozymes A/S og NNIT A/S. Det er besluttet af fondsbestyrelsen, at størrelsen af denne reserve skal være 2,5% af markedsværdien af Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S i slutningen af det forudgående år, hvilket muliggør opretholdelse af den vedtægtsbestemte kontrol i tilfælde af større overtagelser eller fusion. Formuen eksklusive aktiver i Novo Nordisk A/S, Novozymes A/S og NNIT A/S består samlet af investeringer i life-science-virksomheder, andre virksomheder og finansielle investeringer.

HØJDEPUNKTER OG FINANSIELLE RESULTATER I NOVO GRUPPEN

Finansielle hovedtal og nøgletal for Novo Gruppen fremgår af Novo Nordisk Fond Koncernens årsrapport for 2015.

TABEL 1. HOVEDTAL OG NØGLETAL FOR NOVO NORDISK FONDEN
(DKK mio.)

	2015	2014
Modtaget udbytte fra Novo A/S	4.715	2.745
Årets resultat	5.183	2.835
Bevilget støtte (netto)	1.027	768
Kapitalandele i Novo A/S *)	2.142	2.142
Fælles investeringspulje i Novo A/S	10.742	0
Værdipapirer	0	6.391
Aktiver i alt	2.935	8.630
Egenkapital	9.694	5.538
Skyldig bevilget støtte	3.209	3.082
Egenkapital andel	4,9%	64,2%

*) kapitalandele opgjort efter historiske kostpriser.

HØJDEPUNKTER OG FINANSIELLE RESULTATER I NOVO GRUPPEN: NOVO A/S

Novo A/S spiller en væsentlig og uafhængig rolle som investor i biotekselskaber, og kombinerer selskabets farmaceutiske og bioteknologiske indsigt og netværk med investorens fokus på resultater og værdiskabelse.

Resultatet af de samlede investeringsaktiviteter i Novo A/S blev i 2015 et overskud på DKK 14.848 mio., mod DKK 13.460 mio. i 2014.

VIRKSOMHEDSINVESTERINGER OG FINANSIELLE INVESTERINGER

Novo A/S foretager investeringer inden for fire kategorier. Den samlede værdi af porteføljen var ultimo 2015 DKK 69.744 mio.:

► Novo Seeds udvikler og finansierer især innovative biotek og life-science selskaber i Norden gennem direkte investeringer og bistår ved fondens uddeling af pre-seed grants. I 2015 blev der foretaget 2 nye seed investeringer. Der blev investeret DKK 75 mio.

► Novo Ventures er en aktiv, international partner i life-science venture-industrien. I 2015 blev der både investeret i nye life-science venture-virksomheder og foretaget follow-on investeringer i den eksisterende portefølje. Der er i 2015 investeret for DKK 1.733 mio.

► Large Investments, hvor der investeres i veletablerede og overskudsgenererende virksomheder gerne med en ledende position på deres område og med gode vækstmuligheder, har til formål at sikre langsigtet værdiskabelse samt diversitet i den samlede investeringsportefølje. I 2015 blev der investeret i 1 nyt selskab og foretaget follow-on investeringer i 5 selskaber.

► Som den fjerde kategori, har Novo A/S sideløbende med investeringsaktiviteterne i virksomheder, herunder især inden for life-science området, i løbet af de seneste år udvidet sine finansielle investeringsaktiviteter og dermed opbygget en bred, global portefølje af finansielle aktiver. Hovedformålet med de finansielle investeringsaktiviteter er dels et ønske om risikospredning af formuen og dels at opbygge en solid likviditetsreserve med et højt afkast. Investeringsuniverset omfatter både noterede og unoterede værdipapirer inden for aktivklasserne aktier, obligationer, virksomhedsgæld, emerging market-obligationer, infrastruktur samt fast ejendom. Værdien af de finansielle investeringer var ultimo 2015 DKK 37.866 mio.

TABEL 2. HOVEDTAL OG NØGLETAL FOR NOVO A/S
(DKK mio.)

	2015	2014
Udbytte Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S	3.751	3.360
Gevinst ved salg af aktier i Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S	520	306
Resultat af associerede virksomheder	5.707	2.134
Resultat af life science investeringer	1.961	5.291
Resultat af finansielle investeringer	2.269	3.201
Årets resultat	14.848	13.460
Kapitalandele i dattervirksomheder *)	6.947	6.166
Kapitalandele i associerede virksomheder	14.606	9.280
Life science investeringer	10.895	9.929
Finansielle investeringer	36.787	23.965
Aktiver i alt	74.408	54.630
Egenkapital	62.949	52.816
Egenkapital andel	84,6%	96,7%

*) kapitalandele opgjort efter historiske kostpriser.

HØJDEPUNKTER OG FINANSIELLE RESULTATER I NOVO GRUPPEN: NOVO NORDISK A/S

Novo Nordisk A/S er en global lægemiddelvirksomhed, som i mere end 90 år har stået for innovation og lederskab inden for diabetesbehandling. Dette langvarige engagement har givet virksomheden erfaringer og kompetencer, som i dag gør det muligt også at hjælpe med at bekæmpe andre alvorlige kroniske sygdomme: hæmofili, vækstforstyrrel-

ser og fedme. Hovedkvarteret er i Danmark. Novo Nordisk A/S beskæftiger ca. 41.000 medarbejdere i 75 lande og markedsfører sine produkter i flere end 180 lande. Dette engagement fremgår af Novo Nordisk Way, som beskriver ambitionerne og de værdier, der kendetegner virksomheden.

TABEL 3. UDPLUK AF FINANSIELLE HOVEDTAL OG NØGLETAL FOR NOVO NORDISK A/S
(DKK mio.)

	2015	2014
Nettoomsætning Diabetes- og fedmebehandling	85.590	69.980
Nettoomsætning Biopharmaceuticals	22.337	18.826
Nettoomsætning i alt	107.927	88.806
Årets resultat	34.860	26.481
Egenkapital	46.969	40.294
Aktiver i alt	91.799	77.062
Overskudsgrad (årets resultat)	32,3%	29,8%
Egenkapitalandel	51,2%	52,3%

For mere information se i Novo Nordisk A/S' 2015-årsskrift:
<http://www.novonordisk.com/annual-report-2015.html>

HØJDEPUNKTER OG FINANSIELLE RESULTATER I NOVO GRUPPEN: NOVOZYMES A/S

Novozymes A/S er verdens førende virksomhed inden for biologiske løsninger med produktion af et bredt sortiment af industrielle enzymer og mikroorganismer, som indgår i en lang række produkter i bl.a. vaskemiddel-, bioenergi-, landbrugs-, føde- og drikkevare-, biofarma-, læder-, papir-, tekstil- og spildevandsindustrien. For at kunne leve op til

sit formål – at finde biologiske løsninger, der skaber bedre levevilkår i en voksende verden – anvender og leverer Novozymes ny innovation til markedet og lancerer nye, betydningsfulde platforme, der skaber værdi for kunderne, som dermed kan forbedre deres præstation, samtidig med at de sparer energi og nedbringer affaldsmængden.

TABEL 4. UDPLUK AF FINANSIELLE HOVEDTAL OG NØGLETAL FOR NOVOZYMES A/S
(DKK mio.)

	2015	2014
Nettoomsætning	14.002	12.459
Årets resultat	2.825	2.525
Egenkapital	11.593	11.280
Aktiver i alt	17.791	18.426
Overskudsgrad (årets resultat)	20,2	20,3%
Egenkapitalandel	65,1%	61,2%

For mere information se i Novozymes A/S' 2015-årsskrift:
www.report2015.novozymes.com

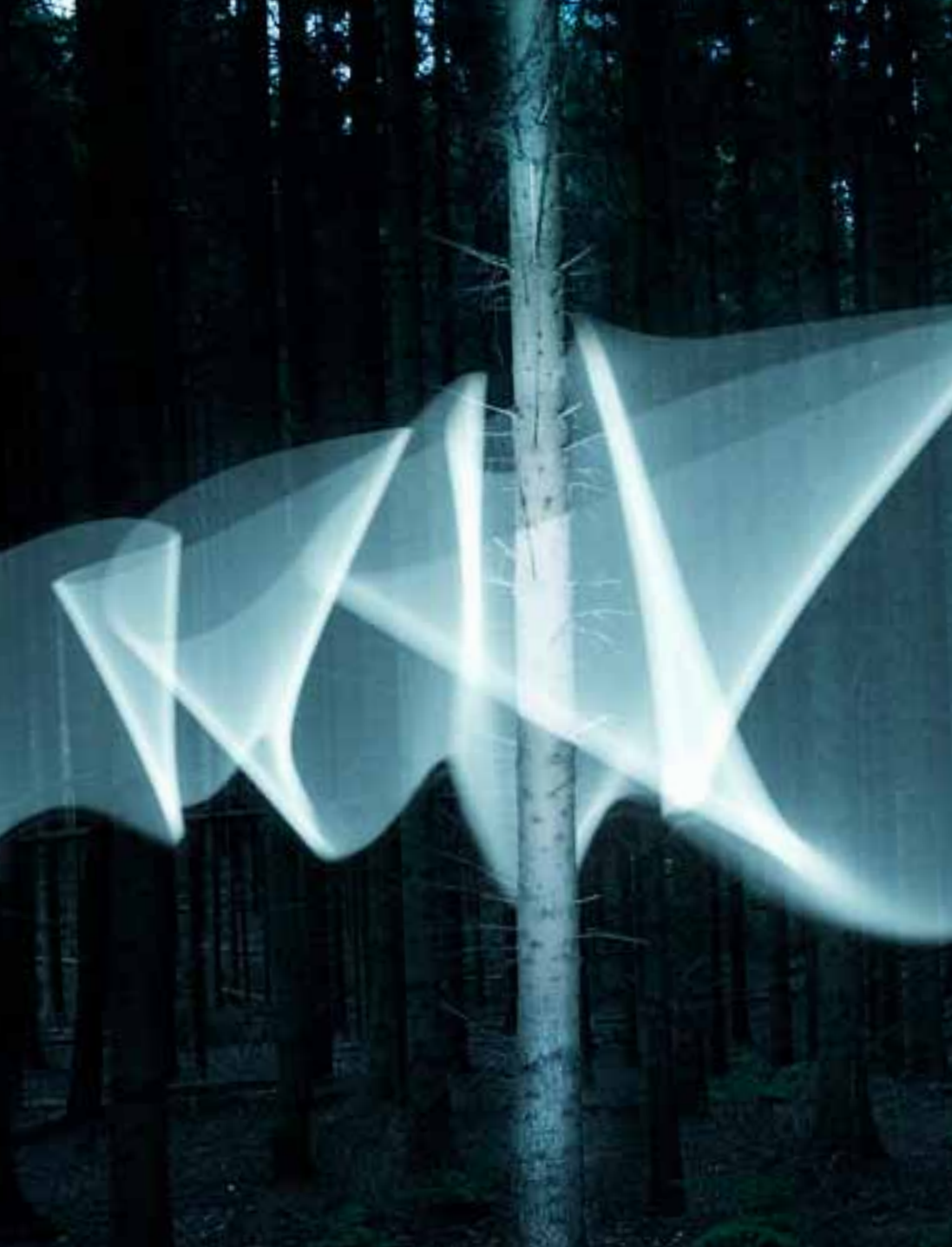
HØJDEPUNKTER OG FINANSIELLE RESULTATER I NOVO GRUPPEN: NNIT A/S

NNIT A/S er en af Danmarks førende leverandører af it-services, primært inden for life sciences-sektoren i Danmark og internationalt samt til danske kunder inden for offentlig virksomhed, enterprise og finans.

TABEL 5. UDPLUK AF FINANSIELLE HOVEDTAL OG NØGLETAL FOR NNIT A/S
(DKK mio.)

	2015	2014
Nettoomsætning	2.600	2.410
Årets resultat	212	209
Egenkapital	741	684
Aktiver i alt	1.336	1.282
Overskudsgrad (årets resultat)	8,2%	8,7%
Egenkapitalandel	55,5%	53,4%

For mere information se i NNIT A/S' 2015-årsrapport:
www.nnit.com/Pages/investor.aspx

KORT OM NOVO NORDISK FOND KONCERNEN OG SAMFUNDET

Bevillinger til offentlig forskning: I 2015 bevilgede Novo Nordisk Fonden i alt DKK 1.159 mio. (bruttobevilling) og udbetalte DKK 914 mio. Pengene gik primært til offentlig forskning ved universiteter og hospitaler. Der skete annulleringer af bevillinger for DKK 132 mio., og DKK 13,4 mio. blev tilbagebetalt. Nettobevilling udgjorde således DKK 1.027 mio.

Investeringer i privat forskning og udvikling: Novo Nordisk A/S' og Novozymes A/S' udgifter til forsknings- og udviklingsaktiviteter udgjorde i 2015 hhv. DKK 13.608 mio. og DKK 1.896 mio. Hertil kommer yderligere forsknings- og udviklingsinvesteringer i de virksomheder, som Novo A/S har ejerskab i.

Forskningshospitalsvirksomhed, Steno Diabetes Center A/S (SDC): Novo Nordisk A/S, Novo Nordisk Fonden og Region Hovedstaden finansierede i partnerskab SDC med tilsammen DKK 186,1 mio., og behandlingen kom knap 6.000 patienter med diabetes til gode. Fonden finansierede også internationale uddannelsesprogrammer om diabetes til fagprofessionelle i lav- og mellemindkomst lande, ligesom fonden støttede forskning bl.a. i sundhedsfremme og udvikling af SDC.

Skabelse af ny viden: Fondens uddelinger er med til at skabe, opretholde og udvikle stærke kundskabs- og forskningsmiljøer ved offentlige videninstitutioner. De er også med til at skabe grundlag for, at der uddannes bedre kandidater og udvikles dygtigere forskere, som kan finde ansættelse i såvel private virksomheder som offentlige videninstitutioner. På baggrund af fondens bevillinger publiceredes ifølge bevillingsmodtagerne i 2015 ca. 2.000 forskellige videnskabelige publikationer, som kommer det globale samfund til gode.

Kommercialisering af forskning i den tidlige fase: Fonden støtter, at forskere i Norden kan afdække deres forskningsfunds kommercielle potentiale og modne innovationens bæredygtighed. Fokus er på kommerciel anvendelse og nyttiggørelse af lovende forskningsfund, f.eks. til

udvikling af nye diagnostiske metoder, behandlinger, hjælpemidler og teknologier, som kan lede til etablering af nye biotekvirksomheder.

Arbejdspladser i Danmark: Samlet anslås de bevillinger, som fonden uddeler, i 2015 at have skabt grundlag for godt 1.500 vidensarbejdspladser primært i den offentlige forsknings- og uddannelsessektor i Danmark. Ultimo 2015 havde Novo Nordisk A/S 17.029 medarbejdere i Danmark, Novozymes A/S havde 2.715 medarbejdere, og NNIT A/S havde 1.547 medarbejdere. Hertil kommer, at Novo A/S' investeringer i life-science-virksomheder også understøtter mindst 1.500-2.000 arbejdspladser i Danmark.

Skattebetalinger: I 2015 udgjorde de samlede selskabsskattebetalinger i Danmark fra Novo Nordisk Fond Koncernen ca. DKK 6 mia.

Bæredygtig virksomhed: For virksomhederne i Novo Gruppen gælder et særligt charter, der forpligter dem til at udvise økonomisk, miljømæssig og social ansvarlighed, ligesom virksomhedernes produkter skal forbedre menneskers livs- og arbejdsvilkår. Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S udarbejder årlige CoP-rapporteringer (Communication on Progress) om de tiltag, de tager for at implementere FN's Global Compact-principper. Øvrige investeringer må ikke være i modstrid med charteret.

Miljøbevidsthed: Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S arbejder målrettet for at nedbringe energiforbrug, vandforbrug og CO₂-udledning. Det har i både 2015 og de foregående år betydet en stor reduktion for begge virksomheder.

Humanitær og social støtte: Fonden støtter hvert år efter ansøgning anerkendte, humanitære og sociale organisationer. I 2015 uddelte fonden støtte til 14 hjælpeorganisationer.

Læs mere om Novo Nordisk Fond Koncernens samfundsansvar i publikationen *Koncernen og Samfundet 2015*, som findes på fondens hjemmeside: www.novonordiskfonden.dk.
